

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emmerich Loesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelke.
In Budapesta: A. V. Göbber-
ger, Ekstein Bernat. In Han-
burg: Karolyi & Lisemann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ciă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicație. — Publicări mai dese
după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
veză 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 36.

Brașov, Miercuri 16 (28) Februarie.

1900.

Ungurii și instrucțiunea publică.

A nu face pentru instrucțiunea naționalităților nemaghiare nimic, a nu lăsa pe nimeni să facă ceva pentru ea și a împiedeca naționalitățile înseși să se ajute cu forțele lor proprii, — acesta este adevărul cunoscutei politice unguerești de instrucțiune publică în aplicația ei asupra Nemaghiarilor.

Cum lucră guvernul unguereș pentru instrucțiunea poporală a naționalităților nemaghiare? — Ridică în nise orașele și sate slabe unguerești resirate prin ținuturile locuite de naționalități palaturi cu multe de învățători și învățătoare bine plătiți din visteria statului și le botéză scóle de stat; în comunele neunguerești se că nu face nimic, se că înființază érăși numai scóle de stat cu limba de propunere maghiară, ca bietul popor se nu potă învăța nimic în ele. Scólelor confesionale sustinute de Nemaghiari nu le dă ajutor se de loc, se numai cu condițiuni de ingerință, cari nu se pot primi. In schimb însă impune, pe basa legii de maghiarisare dela 1879, tuturor scólelor poporale române, slovace, sêrbesci etc. studiul limbii maghiare în măsură tot mai estinsă, ca bietii copii se și piérdă fără folos timpul și așa seurt de învățatură.

Astfel pricepe guvernul se esecute acea dispozițiune a legii de naționalitate din 1868, care dice, că tot cetățenul se și primescă instrucțiunea până la universitate în limba sa maternă. Ce batjocură se face cu propunerea limbilor nemaghiare în scólele medii de stat și subvenționate de cătră stat, de cumva se mai propun aceste ici colo, — seie totă lumea.

Dér guvernul nu numai, că nu face nimic pentru instrucțiunea poporelor nemaghiare, ci și pe ele însele le împedecă de a lucra în favorul înaintării învățământului lor

național. Unde ar avé mijlôce și voiă se și ridice institute de învățământ, ca de exemplu Români din Carașiu-Severin, și Slovaci din Turot-St.-Mărtin, acolo sub diferite pre-texte guvernul îi opresce se ridică iute câte-o scólă de stat mediă, ca la Lugosi, ca se potă dice, că acel ținut e deja provédut cu scólă mediă, și nu mai este trebuință de alta.

Considerațiunile „mai înalte de stat“, cari, cum se pretinde, li ar impune guvernantilor ungueri această politică de instrucțiune, se razimă în „ideia lor de stat“ și în programul și devisa lor de-a crea aici un „stat național maghiar“, și culminéză în nisuița de-a ne maghiarisa; ér intru cât nu li ar succeda a ne maghiarisa, se rămânem neinstruiți, proști și astfel iobagi intelectualii ai rassei maghiare și a renegaților tre-cuți în tabera ei.

Décă scopul regimului unguereș ar fi se ridice din răspuțeri cultura poporelor acestui stat fără deosebire, cari spre rușinea egemonilor lor au rămas așa de inapoiate, atunci el n'ar trebui se opréscă nici un ajutor, nici din afară, ci se se bucure de el.

Cum lucră guvernul unguereș pentru promovarea instrucțiunii publice, o dovedesc și procederea lui față de averile Năséudenilor. Aceste averi au fost întrebuințate cu atâta succes pentru cultura foștilor grănteri români, încât „patrioții“ ardeleni muriau de necaz, cum de se destéptă tocmai acei Năséudenii, cari ca popor dedat a mânua arma, le făcură la 1848 cel mai mare necaz.

Făcându-se așa dicend stăpân pe acele averi, guvernul unguereș s'a îngrijit, ca din venitul lor scólele Năséudenilor se tragă cât mai puțin, ér uneltele sale cât mai mult folos. Astfel — ca se dăm o probă despre bunăvoința sa pentru luminarea poporului român, el obrude cu forța la gimnasiul din Năséud pe

un director, pe care nimeni nu-l vrea și care tocmai pentru aceea numai strica poté instrucțiunii în acel ins-titut. Dér este destul se nu-l voescă Români, ca se-l voescă ministrul de instrucțiune Wlassics.

Se mai afirmă, că subvențiunile străine nu se pot tolera din punct de vedere al intereselor statului. De vom examina însă cu de-amăruntul, câte feluri de subvențiuni, ajutóre și alte donațiuni de aceste — cari se pretinde a fi periculose statului — n'am afla la confesiunile cele mai maghiare. Nu se dau ore mulțime de ajutóre și stipendii din străinătate bisericilor luterane și calvine din totă Ungaria? Despre acestea însă Wlassics nu vré se seie, căci se dau la ai lui. Câte titluri, distincțiuni și beneficii nu atêrnă în Ungaria de Papa dela Roma și au atêrnat de când e regat, dér pentru aceea nu s'a contopit Ungaria cu Italia, nici nu seim se se fi renegat vre-un prelat unguereș.

Diceți, că se face propagandă cu aceste ajutóre?

Décă este așa, de ce nu face guvernul unguereș contra-propagandă, ridicând și susținând pretutindenea între naționalități scóle bune cu limba de propunere a poporațiunii ținutului, ca se n'aibă lipsă de ajutorul străin?

Ei, dér cu-o asemenea contra-propagandă s'ar deștepta numai naționalitățile nemaghiare, fără de a fi fost maghiarisate mai înainte. Și acesta n'o vréu guvernantii maghiari una cu capul. Mai bine rămână doué din trei părți ale populațiunii statului în întunec, decât se fiă cultivate în spiritul lor național și în detrimentul politice de maghiarisare.

Pretinsa „propagandă străină“ nu e dér, decât pretecestul pentru a se puté maghiarisa mai bine și a se puté da pâne bună la o mulțime de dascăli, inspectori și alți funcționari

unguerești printre naționalitățile nemaghiare, unde nu numai nu folosesc nimic, ci strică învățământului.

Mica Româniă, fără a se mai teme de propagandă străină, permite se li-se dea tot felul de ajutóre culturale locuitorilor ei. Acesta o seie Maghiarii mai bine decât oricine, căci ei trimit coloniilor de Maghiari și Sécui de prin Româniă, ca și Ciangailor din Bucovina, cu grosul subvenții, apoi preoți și dascăli; ba când se reintorc în patriă îi primesc cu praporii și torțe și-acoper de favoruri — și acestia dela „binele cel mare“ din patria recăstigată, fug apoi curénd érăși în Româniă și Bucovina.

Propaganda cea mai periculosă o face însuși guvernul, legislațiunea și societatea unguereșă cu politica lor cea nefericită și cu tot felul de măsurii și legi asupritóre pentru naționalitățile nemaghiare.

A delătura aceste măsurii, a desființa și schimba aceste legi nedrepte: — etă problema, ce s'ar impune cu urgență înainte de tôte guvernului unguereș, decât ar voi serios deslegarea cestiunii naționalităților spre mulțumirea acestora și spre binele țerii.

Regimul unguereș însă, cu Szell ori fără de Szell, nu se gândesc la o astfel de rezolvire pacinică a gravei cestiuni. De aceea a și creat pe terenul instrucțiunii publice o stare de lucruri atât de abnormă, nedreptă și nesuferită. Și cum procede pe acest teren, procede pe tôte celelalte fără a se gândi la urmările rele neincun-giurabile ale unei astfel de politice.

Clubul polon și obstrucțiunea Cehilor. Clubul polon din „Reichsrath“ a ținut la finea săptămânei trecute o conferență, în care s'a luat o rezoluțiune constatând mai întâi, că clubul rămâne pe lângă convingerea, că datoria parlamentului este a lua în dréptă considerare in-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Un erou uitat.

(Amintiri din războiul dela 1877.)

După o bombardare puternică de artileria, câte-va regimente de grenadieri verđi, aveau misiunea se ia cu asalt reduta.

Când s'a dat ordinul de atac, înflăcărarea era la culme. Rușii îmbetăți și de beutură și de dorul de-a se măsura cu păgânul, au pornit cu baionetele înainte, cu strigătul de ură!... prelungit, de credeai se réstörne lumea.

S'au apropiat de redută, mai cu cățiva pași se ajungă la șanțuri, când sunt în-tâmpanați cu salve neîntrerupte de puscii. — Rândurile s'au rărit și din mijlocul în-vălmășelei, nu se aude acum decât țipete sfâșietóre de durere, înmărmurind pe cei scăpați de glonțele dușmane.

— Stringeți rândurile, strigă coman-dantul.

Ca nise uriașe sloiuri, batalioanele din urmă se mișcă, un nou zid de ómeni ia locul celor căduți și pornind dau al doilea

asalt, însă érăși fără de folos. — La a treia încercare, ostașii nu mai strigă ură! ci făcându-și cruce desnadăjdului, cu frunțile plecate, se rugau tremurând, „boji-țară!... boji-țară!“... mergend în bobote...

După o vâlcea, cu puscile la picior, așteptau alte batalioane, gata pentru măcel.

Pe de-asupra șăpcilor muscălesci, se vedeau ócăiurile regimentului XIII de do-robanți. Mândri, conștiențioși de chemarea lor, cu privirile știntite în spre redută, cu mintea întrégă, urmăreau mișcările de ambele părți și... par' că-i străbăteau fiorii până în crescet, li-se strîngea inima, când vedeau mereu cădend luptătorii, peste a căror trupuri încă vii, treceau rândurile de bătăiă, fără a se opri, fără a-le lua în sémă...

Cu totă înverșunarea atacurilor, cari scăduseră binișor numărul Turcilor, dușmanii țineau încă temeinic. Apêrați de pre-tutiundeni, ascunși prin șanțuri, după zidurile de pământ, loviau mereu în carne vie.

De departe împêratul cu întreg statul seú major privea prin ochian și părea trist și abătut de această luptă eroică, însă fără de folos. De-odată Alesandru al II-lea

intorcându-se cătră șef, îi rosti ceva la urechiă. Intr'o clipă un călêreț se și porni în góna calului cătră partea unde așteptau rezervele prospete, cu regimentul XIII de Iași, care atât de strălucit își căpêtase deja botezul de sânge.

— Ce este? întrebă colonelul.

Călêrețul, oprindu-se înainte-i, îi întinse o fiucă de hârtiă și fără a rosti un cuvânt, salutând milităresce, a pornit cătră batalioanele muscălesci.

Colonelul ceti cu multă băgare de sémă ordinul, chibzui în pripă starea luptătorilor, situația redutei, își răsuci mustața privind-și voinicii, apoi cu o voce aspră rosti căpitanilor:

— Care din voi are dorul se se măsore astăzi vitejesce alături cu Muscalii?

Se înțelege dela sine, că toți ca nise fanatici au răspuns într'un grai:

— Nu așteptăm, decât acesta!...

— Mai domol, surise colonelul. Nu i nevoiă de toți, ci de-o singură companiă, hotărîtă.

Același răspuns eșia acum din mii de pepturi, când etă, că din front înaintéază capitanul C., om bine legat, ars la față și

cel mai în vêrstă dintre căpitanii; salută pe colonel dicend:

— Cer această cinste pentru mine și pentru făcăii mei.

— De ce? Întrebă colonelul.

— Întâi, pentru-că sunt cel mai bêtân, și al doilea pentru-că seie muscălesce.

— Scii și comanda?

— Da.

— Plécă.

Un lung semn de comandă:

— Ascultați: Regiment, batalionul al II-lea, compania IV-a înainte... marș!...

Sunetele de corn și de bătăiă sguđuie aerul, regimentul presintă armele, stégul ferfenițit li-se plécă înainte, pe când preotul le dă bine-cuvântarea. Voinicii închinându-se, pornesc hotărîți înainte cu „Dómne-ajută“, avend în fruntea lor pe C. Acum sunt departe!...

Colonelul, cu întreg regimentul se pun în mișcare în altă direcțiă.

Șeful statului-major hotărise a lua prin surprindere reduta pe la spate, deóre-ce inimiile erau adunați la capêtul celalalt, unde se dedea asaltul din partea grenadieri-lor verđi.

teresele vitale ale statului și popoarelor. După-ce spune, că clubul simpatisează cu programul economic desfășurat de ministrul-șef Koerber și că bucuros conlucrează la realizarea lui, rezoluțiunea *condamnă obstrucțiunea Cehilor*, care, dice, nu se unesc cu principiile parlamentarismului. În fine declară, că clubul polon, fără de a împedea cursul normal al debaterilor parlamentare, va pretinde deplina egală îndreptățire a Polonilor.

Slavisarea Bucovinei.

„Patria“ din Cernăuți publică un articol important asupra primejdiei ce-i amenință pe Români din Bucovina din partea slavismului. Eită ce scrie confratele nostru din Cernăuți:

În decursul unui secol, slavisarea Bucovinei a progresat în mod atât de rapid, încât ați Românismul Bucovinei e pe cale a fi total înghițit de valurile slavismului. La ocuparea Bucovinei prin Austria, țărișora acosta număra 75.000 de Români și 12.000 Ruteni. Dacă presupunem, că în decurs de 100 de ani populațiunea s-a quadruplicat, Români ar trebui să reprezinte ați un număr de 300.000 locuitori pe lângă 50.000 Ruteni. Cu alte cuvinte, poporul românesc al Bucovinei, sub raporte normale, ar trebui să fie de 6 ori mai numeros decât cel ruten.

De fapt însă numărul Rutenilor întrece ați pe acela al Românilor; așa pretinde cel puțin statistica oficială. Suntem prea convinși, că datele statistice nu corespund adevărului, și negreșit că unele mii de Români au fost contrabandați în tabara Rutenilor. Însă diferența nu pôte fi decât minimală, și în cazul cel mai bun, decât am nivela diferența ambelor popore, ar dispune de aceeași putere numerică, vré să dică unui și altul de câte 230.000 de suflete. De aicea rezultă, că pe când Rutenii s'au înmulțit de 20 de ori, Români au scăzut în mod simțitor, înmulțindu-se în același timp de abia 3 ori.

Evident că sporirea Rutenilor n'a putut urma pe cale frâscă. În privința fecundității, Români stau cel puțin pe aceeași tréptă cu Rutenii. Admitem, că o mare parte a admigrat și admigréză din Galiția; însă aceste elemente fluctuante nuse aședă atât statornic în țără, nu pot deci altera raportul numeric în mod atât de simțitor. Evident, că acel enorm plus e *resultatul slavisării poporului nostru*. Acesta-i un fapt incontestabil. Am documentat de nenumărate ori, că elementul românesc se întindea odinioară până peste frontierele nordice ale Bucovinei, până adêno în Galiția. Și ați reamintesc multe localități originea lor curat românescă. Că în Zastavna a fost prima școlă românescă a Bucovinei, nu vor denega nici șovinisti cei mai încarnați ai Rutenilor. Ce am pierdut peste Prut,

o scie o lume întrégă: sute de sate și tótă rezeșimea noastră.

Și cu tôte acestea, ipocrisia adversarilor noștri trimbița în lumea largă, că noi romanisăm, că suntem agresivi, că sugrumăm sêrmanul popor ruten. Guvernul local cu ereditatele sale înclinațiuni antiromâne, în frunte cu președinți străini de țără și fără pic de cunoștință a rapórtelor faptice, ia lamentarea acosta drept monedă bună și inscenéză în contra noastră o gónă de exterminare, precum nu se pomenesc nici în cele mai înapoiate pașalicuri ale Turciei. Tôte aceste sub bineventilul pretext, că romanisăm.

Am accentuat de sute de ori și cu insistență, că lupta noastră nu-i luptă de cucerire, ci de apărare. Și ca în acosta privință să nu începă nici umbra unei îndoeli, declarăm, că suntem gata în tot momentul la o separare pe basă etnografică a părților rutene de cele române. Rapórturile de ați odată constatate, districtele limitate în românesce și rusesce, credem că adversarii noștri nu ne vor mai puté reproșa tendințe de expansiune. N'avem decât să urmărim esemplul, ce ni-l dau Cehii și Germanii Bohemiei, și pacea între cele mai puternice elemente ale Bucovinei va fi stabilită pentru totdeauna. În mod mai loial credem, că nu putem procede.

Scim noi, că prin o fixare a limitei etnografice între Români și Ruteni am da tendințelor agresive ale slavismului lovitura de mörte. De aceea și suntem prea siguri, că aceștia vor opune unei eventuale înțelegeri tôte obstacolele posibile. Și cu drept cuvânt. Sub împrejurările actuale, ei câștigă și de și nou teren pe contul nostru; sat după sat cade pradă uneltirilor slavisatóre, și decât d-l Würfel a dis, că timpui, în care romanisismul Bucovinei se va cobori în mormânt, se pôte calcula cu siguranță matematică, n'a esprimit decât dorința cercurilor guvernamentale din loc și adevărata tendință a conducătorilor ruteni....

Articolul încheie invitând pe Români bucoveneni, să aibă părurea în vedere pericolul, ce-i amenință și cei chemați să instrueze poporul cu ori-ce ocaziune binevenită, căci nu numai deputații sunt chemați a apăra poporul, ci fie-care Român are acosta sacră datoria.

Renta în Senatul român.

(Ședința dela 11 Febr. v.)

D-l Th. Văcărescu: D-l Aurelian se mira eri, de ce tratăm noi (conservatorii) așa pe d-l Sturdza. Dêr cine a aruncat întâi epitetul de nemernic și de trădător la adresa unui guvern, cine a deschis întâi acosta cestiune?

Explică, cum s'a născut cestiunea națională și critică fapta d-lui Sturdza, când a espulsat din România pe șese diariști transilvăneni sub pretext de agitațiuni naționale.

Cetesc pasagii din discursul dela Orfeu al d-lui Sturdza, prin care denunța guvernului maghiar, că guvernul român dă subvenții școlilor din Transilvania. Acest om, dice, era inconștient de ceea ce spune, nu-și dedea sêma de ceea ce făcea, căci un bărbat încăruntit în luptele politice trebuie să aibă cumpêt la vorbă.

Oratorul răspunde la criticile ce s'au adus modului, cum a fost rezolvată cestiunea rentei școlilor din Brașov și termină spunând, că e o datorie patriotică să se voteze legea rentei.

D-l Ilariu Isvoranu: Răspunde d-lui T. Văcărescu, acustându-l, că ca fost diplomat a compromis pe d-l Kalnoky.

Ce va dice d-l Kalnoky când va reveni la putere? (Haritate. Rîsete. O voce: Kalnoky a murit.) Chiar decât a murit, atunci îi turburați memoria (Haritate.) și o astfel de purtare nici un om nu o sê vi-o aprobe. Cetesc apoi notele diplomatice schimbate între d-l Sturdza și ministrul austro-ungar și întrébă, decât nu pe tema rentei s'a acusat d-l Sturdza de trădare. Ei bine, dice oratorul, decât d-l Sturdza n'a plătit renta, d-vóstre de ce, când ați venit la putere, nu ați plătit renta?

Acosta a fost campania dusă de conservatori contra d-lui Sturdza, trădarea deci n'a fost, decât în imaginația d-lor conservatori. Spuneți, că d-l Sturdza a dat de soire despre sumele, cari se trimeteseu la Brașov. Nu-i adevărat, n'a fost denunțare, a fost un discurs luat altfel de cei interesați. (Haritate pe banca ministerială.)

D-l Take Ionescu: Acosta însemneză, că vê dăm atenția.

D-l I. Isvoranu: Și eu pe aceeași măsură vê voiți dă atenția.

Oratorul trece apoi la acustățiunile, ce se aduc d-lui Sturdza și declară, că n'au temei și nu sunt adevărate. Dice, că soluțiunea cestiunei rentei a fost nenorocită.

Oratorul se ocupă cu cestiunea Ghenadie, ce a fost sulevată de ante-vorbitor, și polemizând cu d-l Ioan Lahovari, dice că acesta s'a mărginit a apăra pe regretatul său frate Alesandru Lahovari, ér nu sê răspundă în fond la cestiunea rentei. În fine apeleză la Senatori să voteze în contra proiectului de lege.

D-l Take Ionescu, ministru de finanțe: D-l ministru de externe a lămurit în destul cestiunea și, decât mai în cuvântul, o face pentru-că a fost atacat și trebuie să răspundă la aceste atacuri. În cameră a făcut-o cu mai mare asprime, pentru-că atacurile dirijate contra sa au fost violente; va fi mai puțin aspru aici, pentru-că în Senat a fost atacat cu moderațiune.

D-l Aurelian l'a invinuit de-a fi voit să distrugă un partid politic. D-sa însă nu s'a luptat cu un partid, ci cu un singur om. Intotdeauna a recunoscut necesitatea existenței a două partide politice în țără și deci campania conservatöre n'a putut avé ținta, ce i-o atribuie d-l Aurelian.

Ministrul de finanțe cetesc un pasagiu dintr'un discurs pronunțat de d-sa în camera deputaților, ca să probeze afirmarea sa, și după ce mai arată, că nu l'a putut conduce nici ură, nici invidiă față cu partidul liberal, dice:

„E deci probat, că tótă acțiunea noastră în cestiunea acosta, din care cea mai mare parte mi revine mie, — pentru-că fără îndoelă n'ați uitat, că pressa conser-

vatöre mi-a lăsat cât-va timp tótă răspunderea asupra acestei campanii — a fost întreprinsă contra unui singur om, contra d-lui Dimitrie Sturdza.“ Esaminéză mai de parte promisiunile periculoase ce dice, că le-a făcut d-l Dim. Sturdza în plin parlament și în sala Orfeu Românilor de dincoace de munți.

Cabinetul conservator, dice d-l Take Ionescu, n'a promis nimic și cu tôte acestea membrii sêi au fost acustați de trădare; au fost acustați de-a fi adoptat o politică stricaciósă intereselor Românilor de dincoace și ale neamului întreg român. Aceste acustățiuni au fost formulate în sala „Orfeu“ de către d-l D. Sturdza însuși, de către acel om, care odată ajuns la putere a suprimat, fără ca să i-se fi cerut plata rentei școlilor din Brașov. Crima s'a sêvirșit mai întâi în Senat la 1893 și apoi în sala Orfeu la 1894. Aici în Senat d-l Sturdza pretindea, că datoria guvernului român este să facă să înceteze situațiunea grea a Românilor din Transilvania; d-sa se lăuda, că decât ar fi venit la putere ar fi rezolvat cestiunea astfel. Când a venit la guvern a mers la Iași și a făcut scuse. (Aplause.)

Țără noastră, continuă d-l T. Ionescu, e țără cea mai tolerantă. Tocmai de aceea ați comis fapta ne mai pomenită: ați făgăduit tot, ca în urmă să faceți scuse. Ați aprins un dor în sufletul ómenilor și apoi li-ați smuls acest sentiment. Noi n'am făgăduit nimic și pe mine nu m'ați fi vêdut pe acosta bancă în Noemvre, decât în August nu arangiam cestiunea rentei.

Soluțiunea acosta a fost pentru noi o condițiune a prezenței noastre la putere. (Aplause) La 1894 am ajuns acolo, dice d-l T. Ionescu, încât eram tolerați să trimitem în Transilvania 150.000 de lei anual pentru bisericii și școlile. Contele Kalnoky scie acosta și a declarat-o în delegațiuni, ér delegațiunile au trecut la ordinea zilei. Acesta nu era numai un succes al nostru, ci al țării întregi. În loc însă de-a fi mândru de acest succes, d-l Dim. Sturdza ne-a denunțat în discursul dela Orfeu, că cu acei bani nutrim agitațiunea în statul vecin. Vêți înțelege, că din ziua acosta cea toleranță n'a mai putut esista, cu tôte declarațiunile făcute de contele Kalnoky în sinul delegațiunilor ungare.

La 1894 ne-ați transformat în orimnali, pe noi conservatorii, numindu-ne complicitii Maghiarilor, denunțându-ne lumii românesce, că noi voiam, ca Ungurii să desnaționalizeze pe Români, să întinđă țără cu coróna S-lui Stefan până la mare, ér noi să fim magnații Ungurilor, să bem șampaniă și să mâncăm trufe!

E scris, d-lor, în discursul dela „Orfeu“, în care conservatorii au fost acustați de trădare (cetesc). Cercaserăți să ne răsturnăți și făcuserăți un complot în streinătate. N'ați reeșit însă.

A mai încercat apoi d-l Sturdza a îndemna pe transilvănenii condamnați să se refugieze în România spre a lucra de aici în cestiunea națională. Voia să ne siléscă pe noi, ca, decât ei ar fi venit aici, sê-i espulsăm.

Eită cum s'a înmormântat la „Orfeu“ cestiunea națională!

În Aprilie 1898 am intrat în luptă. Eram absolut singur la început și de aceea unele diare conservatöre nu mă susțineau, deși am avut concursul regretatului nostru șef Lascar Catargiu. Am învins însă. (Aplause). Sórtea a vrut, ca eu să vê interpelez în Aprilie și apoi tot sórtea a voit, ca eu să semnez proiectul de rentă.

D-l Aurelian scie prea bine, că n'am dorit succesul aplauselor. Eu v'am propus să faceți d-vóstră, gruparea dela „Drapelul“, interpelarea în afacerea școlilor din Brașov. Ați stat două săptămâni pe gânduri, atunci am intrat eu în luptă (Aplause.)

D-l Aurelian se feliță, că s'a pus în cele din urmă capêt cestiunei rentei școlilor din Brașov. Nu d-lor, nu ne putem felița de acosta, fiind-că, deși soluțiunea cestiunei rentei e norocósă, nu i mai puțin adevărat, că cestiunea națională nu se mai află în aceeași situațiune ca acum șapte ani.

Datoria ómenilor politici, a adevăraților bărbați de stat, esclamá d-l Ionescu, este de-a lupta pentru consolidarea regatului României. Astfel am luptat noi intotdeauna. Ceea-ce face țără noastră nu e numai încrederea în propriile noastre forțe, dêr și convingerea despre slăbiciunea forțelor d-vóstre reale. (Aplause prelungite.)

Se cere închiderea discuției. Votanți 61. Pentru proiectul de lege *voteză 57 contra 4*. Ședința se ridică la órele 7 sêra.

Dușmanii nici nu puteau să vadă restul batalionelor, cari așteptau, ascunse într-o câmpă după dâmb.

Ordinul se esecută în grabă și în curând o-a doua luptă porni în partea opusă. Însă, care nu le fú surprinderea Muscalilor, când se vêdură împróscați din tôte părțile și de tunuri și de glónțe! Spaima morții sgudui rëndurile luptătorilor, frica se molipsea, îi cuprinde cu înțela fulgerului, șefii remași o iau la fugă și după ei masse întregi de ostași; nu mai era o óste, ci o turmă risipită, fără de păstor.

Căpitanul C... pêtrunde mereu înainte, îndemnându-și copiii, fără sê-i trecă prin gând, că ar puté fi părăsit de tovarășii în mijlocul încărării. Sergentul Neoulai Curálaru din Onțeni îi atrase luarea aminte.

— Sê trăesci domnule căpitan, Muscalii ne lasă.
— Ce spuți mă!...
— Ne lasă dêu!... au întors spatetele.
— Și comandanții?...
— Sunt în frunte!...
— Ai dreptate... îi vêd... gornist!

răcni căpitanul, sună încetarea focurilor și și stânga împrejur!...

Ca o trimbă de pânză se întorce compania.

— Pe ei copii, decât-i vorba să perim ca nisce câni, să piară și ei!...

Dorobanții nu goniau, ci se părea că sbor, ca șoimii spintecând aerul plin de fum, cu penele dela căciuli. — Eită-i lângă fugari; căpitanul dă comanda în muscălesce, sărind înaintea trupelor înspăimântate. Rușii, cređându-se comandați de un șef al lor, se opresc în loc, întâiul, al doilea, tôte bataliöne, cuprinse de buimăcélă, ascultă orbesce, și de frică se reîntorc ér la luptă.

În fruntea lor pornesc căpitanul, care îmbătat de fumul acru și de strigătul de rēboi, nu mai era om pământean, ci se părea o întrupare din povești.

În acest timp Turcii vêdând destrăbălarea, gróza și fuga neașteptată, părăsiră în pripă pozițiunile întărite și se luară pe urma dușmanilor, siguri sê-i măcelărescă de istov!...

— La baionete! răcnesce căpitanul.

Vai Dómne ce măcel!... ce măcel! Român lăsat în voie, își face loc și cu spaga și cu stratu, sbor creerii, gâlgăe sângele din trupul răniților, ostașii se îngrămădesc, se strivesc, întră unii în alții, pământul se acopere de leșuri!... Un ura!... puternic isbucnesce din pepturile Muscalilor și dorobanților... éta-i ajunși la șanturi... sus pe redută.

— Înăuntru băeți!

Ca o vijeliă trec sumedeniă de ostași înspăimântători de furioși nimicind totul, fără de cruțare.

Căpitanul e greu rănit. În șanț, un arap ce-și da sufletul, i-a spărcuit cu o cange pulpa piciorului. În redută vrënd să răpescă un steag verde, apărătorul i-a retezat trei degete dela mâna dreaptă, cu tôte acestea după ce sergentul Niculae l'a legat repede, căpitanul cu spada în mâna stângă, turbat, comandă mai departe, atacând dușmanii din partea opusă. Luați între două focuri, lupta a fost scurtă și orăncenă.

(Va urma.)

Răsboiul din Africa sudică.

Tuptele deln Paardeberg.

Soirile sosite la Londra în 26 l. c. prezentă situația pe câmpul de luptă dela Paardeberg ca neschimbată.

O telegramă dată din Paardeberg Vineri, spune, că în partea nordică s'au adunat masse mari de Buri, cari amenințau din spate pe brigadirul engles Dorrien.

Burii și-au făcut întăriri puternice de șanțuri și cu tote că lagărul lor a fost aprins de Englesi și Burii au fost siliți a-se retrage la alvia riului Modder, totuși ei resistau puternic la sfârșitul săptămânii trecute.

La Tugela.

Din lagărul din Natal se anunță, că Joi Englesii lui Buller au voit să trecă peste Tugela cu 60 de caré, însă au fost respinși și puși pe fugă. Englesii au încercat și Vineri să ocupe o poziție la Ermelo, dér au fost din nou respinși cu mari pierderi.

Declarațiile lui Ledys.

Dr. Leyds, agentul transvaalian din Bruxella, a declarat unui corespondent al fôiei „Berliner Tagbltt“, că Cronje a căpătat deja ajutoare și chiar de ar fi înfrânt, asta nu ar însemna o pierdere prea mare, deoarece 100,000 de Buri stau gata a lupta pentru patriă.

Drumul dela Jacobsdal la Bloemfontein.

Din descrierea regiunii, prin care merg acum trupele Englesilor, se ved dificultățile, cari sunt legate de acest marș oboșitor. Drumul dela Jacobsdal la Bloemfontein, de-alungul șoselei Paardeberg-Emmaus-Petrusberg-Bloemfontein, nu e plăcut nici pentru călătorul, care merge cu diligența. Șoseña e rea, trece printr'un șes uscat, pustiu, din care răsar ici-colo culmi de granit, din care se ved blocuri întregi, răspândite pe drum, din distanță în distanță. Culmile de granite, precum și blocurile, constituie pentru Buri esecelente pozițiuni de adăpostire și de întărire, deși cea mai bună apărare a acelei regiuni e însăși pustietatea ei.

Intre Jacobsdal și Paardeberg nu întâlnești decât la o depărtare de câte-va ceasuri, câte vre-o căsuță țărănească, al cărei proprietar nu prea e ospitalier și unde trupele inamice nu prea au ce găsi. Arșița e în acest timp nesuferită, virtejurile de nisip te înecă, ér apa lipsește în totă întinderea drumului, séu se găsește în forțe puțină cantitate. Lungimea drumului e de 150 kilometri.

Un oficer rus despre Buri.

„Novoie Wremia“ într'un lung articol descrie o convorbire dintre baronul Drusen și un oficer rus, care a luat parte la răsboiul din Transvaal, și care fiind grav rănit, s'a întors în Rusia. Din această convorbire merită să fiă reproduce următoarele: Tactica Burilor de a conduce un răsboi, la noi în Europa nu s'ar puté de nimenea pricepe. Burii n'au nici o hartă de teren și nici un plan de răsboi, ér pregătirile la luptă se fac din timp în timp, după necesitate. Ei sunt forțe iscușiți a pune mine în apropierea unui pod, aprópe când se trecă Englesii. Burii au pus o mină, a cărei explozie a făcut mari stricăciuni. La urmă ofițerul rus arată, că Burii au mare lipsă de medici, bandaje și medicamente. Rusul, după-ce a fost rănit, a rupt cămașa de pe el, pe care a purtat-o 6 săptămâni, și a fost silit să-și lege rana cu propria sa mână. Glonțul i-a fost scos de abia în Varșovia, când a ajuns acasă.

SCRIRILE DILEI.

— 15 (27) Februarie.

Adunarea generală a Casinei române din loc se va ține Duminică viitoare la 3 ore p. m. în localul obișnuit. Avis membrilor!

Ultimul 1 (13). La 1 Februarie stil vechi am scris ultimul 1 (13). La 1 Martie stil vechi, nu vom mai scrie 1 (13), ci 1 (14) Martie, fiind-că după calendarul Iulian anul acesta este visect, adecă Februarie

are 29 zile, pe când după calendarul Gregorian anul nu este visect și Februarie are numai 28 de zile. 1 Martie al nostru deci nu mai corespunde cu 13 Martie căl Iulian, ci cu 14 Martie. Calendarul Iulian se întrebuițeză la Români de aici, apoi în România, Rusia, Grecia și în statele balcanice, cari vor trebui să adaugă de aici înainte încă 13 zile în loc de 12, cum era până acum, ca să vie la data din calendarul Gregorian.

O nouă bancă românească. Fôia lui Bauffy „Magyar Szo“ e cătrănită foc, că în comuna Dognecea din Banat s'a pus bazele înființării unei bănci românești. Capitalul fundational este, dice numita fôia, 100,000 coróne, ér acționarii toți Români.

Medic român în Transvaal. Cunoscutul medic român din Mehadia, d-l Dr. Al. Popovici, se află deja de o lună în Transvaal, unde dirigéază serviciul sanitar al trupelor de sub comanda generalului Joubert.

Călătoria Reginei Angliei. Corespondentul londones al diarului „Königliche Zeitung“ află dințercurile bine informate, că regina Victoria ar fi renunțat formal de a trece pe teritoriul frances în călătoria sa, ce va întreprinde în curénd. Causa acestei abateri dela itinerarul stabilit mai înainte, se tribue atitudinii pressei francesce în cestiunea răsboiului actual.

Soția lui Cronje. Rapórtete, ce sosesce despre luptele dela Paardeberg spun între altele, că soția genialului beliducebur Cronje se află și ea lângă bărbatul séu pe câmpul de luptă. Ea se fi îndemnat pe bărbatul séu a-se preda, însă acesta n'a voit s'o asculte.

Starea séménaturilor la noi în țéră este destul de bună în tote părțile. Séménaturile de toamnă stau mult mai bine, decât anul trecut pe timpul acesta.

Cunună. D-l Grigorie Missir din Botosani și d-ra Eleonora Gh. Sterian, fiica vechiului cantor al bisericiei noastre din cetate, se vor cununa Joi în 17 Febr. st. v. la órele 10 a. m. în biserica Sf. Adormiri din cetate, Brașov. Va fi prima cunună sévirșită în această biserică. Dea Dumnezeu să fiă în ceas bun și cu noroc pentru tinerii miri și pentru părechile, ce vor mai urma!

Clerul rus în favórea Burilor. Călugării mănăstirei ortodoxe Troitze Serge din Moscova, au dat preotului olandes Gillot un stég de biserică și o frumoasă perdea pentru altar, care vor fi date Burilor ca semn de profundă simpatia pentru acești glorioși apărători ai patriei lor.

Amicul Burilor. Din Glasgow se anunță, că studenții universitari de acolo au insultat pe profesorul Tille, pentru-că a scris într'o fôia din Berlin un articol favorabil Burilor. Bietul profesor s'a refugiat înspăimântat, dér și-a uitat paltonul în coridor. Studenții au sfășiat paltonul în bucăți. Când profesorul Tille apărú din nou, studenții năvăliră asupra lui. Póte l'ar fi și bătut, dacă nu-i săriau în ajutor ceilalți profesori. — Așa pățesc în Anglia amicii Burilor.

Convocare.

P. T. d-nele membre ale Reuniunii femeilor rom. gr. or. din Făgăraș, precum și alți binevoitori ai acestei corporațiuni, sunt poftiți a participa la a

XXV Adunare generală, ce se va ține Duminică în 11 Martie 1900 c. st. n. la órele 2 p. m. în școala noastră confesională din Făgăraș.

Obiectele:

- 1) Deschiderea ședinței;
- 2) Incassarea taxelor și înscrierea de membre.
- 3) Raportul și rațiocinul pro anul 1899
- 4) Censurarea acestor rapórtete.
- 5) Propunerii diverse.
- 6) Constituirea pe un nou period de 3 ani.
- 7) Inchiderea ședinței.

Făgăraș, 21 Februarie 1900.

Maria Dan, Ioan Berescu,
președintă, secretar.

Unchiașul Van Bosboom.

Étă un adevérat tip de Bur. E cel mai vestit țințas în întreg Transvaalul. E bătrân, dér voinic. Are vârsta de 53 ani, dér nu i pasă. Van Bosboom mai e și bogat, căci are mine de aur, cari însă acum în răsboiul cu Englesii și-au pierdut mult din valóre. Dér nu-i pasă bătrănelului. Atăta réu. Mult mai tare îl supără și-l consumă jalea după cei doi fii ai săi, cari au fost uciși acum de glonțele „dum-dum“ ale Englesilor.

Jalea și supérarea după dragii sufletului séu i-au deșteptat résbunarea, și într'o di și-a pus flinta pe umér și s'a prezentat la vechiul și bunul séu prietiu: moș Krueger.

— Dă-mi voiă să-mi string o cétă de voinioi.

— Ce are a face? răspuse Krueger. Ai destule cartușe?

— Am. Mi-le pregătesc însu-mi!...

I-a și soptit președintelui din ce și-le pregătesce. Moș Krueger s'a făcut palid, dér păstrându-și totuși sângele rece, i a diș:

— O merită, pentru asta ne résbosesce.

Van Bosboom a plecat la răsboi. A dus cu el vechia lui flintă, cu care a ucis deja numéroi Kaffer și cu care a culcat la pământ chiar pe regele Matabelelor, vestitul Hebungula.

Unchiașul nostru și-a însușit obiceiul să împusce în fiă-care di doi Englesi în pomenirea fiilor săi căduți în luptă. Nici-odată nu pușcă mai mult, ori mai puțin. De obicei își alege doi oficieri englesi din aristocrația, apoi se culcă la pământ, pune pușca la ochi și trage. Nici-odată el nu greșesce ținta. După-ce a pușcat, sare drept în sus și sbiară cât póte:

— Chamberlain!

După-ce a descăroat arma, o aruncă și se retrage. Ia în mână cartea de rugăciune, care a moștenit-o dela o rudă din vécul 17-lea, și începe a se ruga. Van Bosboom e omevlavios, bun la inimă, dér jalea după fii săi îl face résbunător.

Când lupta s'a sfirșit și armele sunt mute, ambulantele, cari culeg morții și réniții, aleg de obicei pe cei doi, cari i-a împușcat Van Bosboom. Sunt morți scumpi, deóre-ce unchiașul nostru își pregătesce glonțele din aur și cu aur pușcă drept în inima jertfelor sale.

Pentru aur au venit, aur să capete! dice Van Bosboom de câte-ori își descăroacă arma.

Dare de sémă.

Din incidentalul petrecerii aranjate de elevii școlei noastre populare române gr. cat. din loc, în 1 (13) Ianuarie a. c., întrând mai multe suprasolviri, ținem să aducem și pre această cale calea mai căldurose ale noastre mulțumiri tuturor stimaiilor domni suprasolvenți, și anume:

Ioachim Totoianu 3 cor. 60 fil.; Moise Meteșiu 2 cor. 20 fil.; Elena Pop Bota 2 cor.; Nicolau Anca 2 cor.; George Totoianu 2 cor.; Aureliu Pop Bota 1 cor. 40 fil.; Andreiu Silviu 1 cor. 40 fil.; Avram Vasile 1 cor. 40 fil.; Molnar Sándor 1 cor. 40 fil.; Singer Adolf 1 cor. 20 fil.; Ioan Sava 1 cor. 20 fil.; Iosif Ciobota 1 cor. 20 fil.; George Lascu 1 cor.; Gavril Rațiu 1 cor.; Anghel Ștefan 1 cor.; Deutsch Iakab 1 cor.; Nicolae Hada 1 cor.; Czövek Robert 80 fil.; Ioan Dumitreanu 80 fil.; Küstner Iosif 80 fil.; Ioan Medrea 80 fil.; Ioan Domsia 60 fil.; Iacob Munteanu 60 fil.; Ioan Vasin 40 fil.; Ioan Urșu 40 fil.; Octavia Maxin 40 fil.; Severeanu Pop 20 fil.

Tot cu această ocaziune exprimăm mulțămitele noastre Prea stim. domn Petru Pop, jude reg. în Brașov, care a binevoit a dărui pe sémă bibliotecii noastre școlare suma de 10 cor. drept cunună neveștejită pe morméntul decedatului séu frate George.

Corneliu Meteșiu Ilie Milăciu,
controlor. casar.

Produțiuni și petreceri.

„Reuniunea română de cant și musică din Lugóș“ va arangia Sâmbătă în 3 Martie (19 Febr.) 1900 în sala hotelului „Regele Ungariei“ un concert împreunat cu petrecere de dans. Intrarea de persónă: prima grupă de scaune 2 cor; a doua grupă de scaune 1 cor. 60 finio; loc de stat 1 cor. galeria 60 finio. Venitul curat e destinat pentru fondul „Reuniunii de cant și musică din Lugóș“. Inceputul la 8 óre séra. Bilete de intrare se pot căpéta la cassarul reuniunii Vas. Jurca jun. și séra la casa.

Programa: 1) G. Musicescu: „Copii ai patriei“. (Imn cor mixt). 2) C. Chovan: „Dances Roumaines“ (Piesă de pian pentru patru mâni, — executată de d-rele Ersilia Popovici și Eugenia Gurgut). 3) G. Verdi: „Nabucco“. (Plângerea Israelitenilor în robia — cor. mixt). 4) J. Artat: „Souvenir de Bellini“ (Violină cu acomp. de pian. Esecuția de d-ra Silvia Iorga și Aurel Iorga). 5) Ch. Gounod: „Serenada“ (Alt solo, — cântată de d-na E. Marcoviciu, cu acomp. de pian, executat de d-ra Eugenia Gurgut.) 6) A. Adam: „Si j'etais Roi“ (Final, al 2-lea act. — cor cu acomp. de pian. Soliști: d-ra Elisav, Mitar, d-nii Aless. Onae și Mihai Bradicean. Acompaniamentul susținut de d-ra Ecaterina Iorga). 7) a. Vasiliu: „Drum bun“ (cor. barb.) b. Roberti: „Ratapian... vivat Regele!“ (cor. mixt.)

*

Societatea de lectură din Nésăud a școlarilor dela gimnasiul superior fundational va da o serată literară-musicală urmată de dans, Sâmbătă în 3 Martie st. n. 1900 în sala de gimnastică dela gimnasiu. Inceputul precis la 7 óre séra. Intrarea de persónă 1 cor. Venitul curat e destinat în favorul fondului societății de lectură a școlarilor gimnasiali. Suprasolvirile și ofertele marinimóse se primesc cu mulțămită și se vor publica în Raportul anual al gimnasului.

Programa: 1) „Cuvént de deschidere“ rostit de președintele societății Vasile Moldovan, școlar în clasa VIII-a 2) „Imn școlar“ de E. Ștefănuțiu, cor mixt. 3) „Despre fisiognomie“ disertațiune de Nicolae Bălan, școlar în cl. a VIII-a 4) „Calul Țiganului“, anecdotă de A. Pan, predată de A. Bolfa, școlar în cl. a VII. 5) „Totdăuna fără ban“, orchestră. 6) „Stan Covrigarul“ scenetă comică de V. Alexandri, predată de 6 școlari din cl. a VII-a 7) „Despre basme“, disertațiune de Vas. Moldovan, școlar în cl. a VIII-a. 8) „Marșul cântăreților“, de C. Porumbescu, cor bărbătesc. 9) „Regina Ostrogoților“, de G. Coșbuc, decl. de fortunat Murășan, școlar în cl. a VIII-a 10) „Nasul“, monolog predat de Aurel Iuga, școlar în cl. a VIII-a. 11) „Uvertura“, orchestră. 12) „Cuvént de închidere“ rostit de vicepreședintele societății Tudor Moisiu, școlar în cl. a VII-a. Dans.

NECROLOG. Vasiliu Șarcadi, notar de cere pensionat în Beiuș, după o bóla grea și îndelungată, împărțit cu St. Sacramente, a réposat în 24 Februarie n. c. în etate de 73 de ani. Îl jălesce întristată-i soția Iuliana născ. Moldovan, Hortensia marit. Traian Farcaș ca fiică, Artemiu Șarcadi, canonic în Oradea-Mare, ca frate, și alte numérose rudeni.

Fiă-i țérina ușoră!

ULTIME SCRIRI.

Budapesta, 26 Februarie. Ađi înainte de ameađi Majestatea Sa monarchul a primit în audiență pe Inalt Prea Sântiile Lor archiepiscopii și metropoliții Dr. V. Mihaly și I. Meșianu.

Londra, 27 Februarie. Lord Roberts anunță din Paardeberg, că Cronje a capitulat necondiționat cu tote trupele engles.

DIVERSI.

Cea mai scumpă lulea (pipă). Șahul (impératul) Persiei este feroicitul muritor, care se póte lauda, că are cea mai scumpă pipă pe tot rotundul pământului. Pipa lui e încărcată cu petri scumpe și cu împodobiri măestre. E de preț de 1.600.000 franci! Șahul însuși ține la ea ca la lucru mare, și nici nu fuméză din ea, decât la zile de sərbătóre.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul Iosurilor private

dn 21 Febr. 1900

	cump.	vind.
Basilia	13 40	14 40
Credit	395.25	397.25
Clary 40 fl. m. c.	129 50	131. —
Navig. pe Dunăre	—	—
Insbruck	65 —	67 —
Krakau	57. 0	58.50
Laibach	50. —	51. —
Buda	131 50	134 —
Palffy	132 —	133 —
Crocea rosie austr.	42 70	43.70
dto ung.	22 75	23 70
dto ital.	—	—
Rudolf	61. —	63. —
Salm	172.50	174.50
Salzburg	57. —	59. —
St. Genois	180 —	182. —
Stanislaw	—	—
Triestine 1/2% 100 m. c.	173 50	184. —
dto 1/2% 50	80 —	—
Waldstein	180 —	182. —
dto de 19 franci	12 7	13 75
saue h. ung. 4%	123. —	123 80

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Februarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.55
Renta de corone ung. 4%	94.05
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	101.10
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.25
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	99.49
Bonuri rurale ungare 4%	93.30
Bonuri rurale croate-slavone	94. —
Impr. ung. cu premii	163. —
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	141.50
Renta de argint austr.	99.55
Renta de hartie austr.	99.50
Renta de aur austr.	98.75
Losuri din 1860.	137.25
Actii de-ale Banței austro-ungara	125.90
Actii de-ale Banței ung. de credit.	187.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	236.85
Napoleondori	19.26
Maref imperiale germane	118.25
London vista.	242.47 1/2
Paris vista	96.25
Rente de corone austr. 4%	99.50
Note italiene.	89.80

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Februarie 1900.

Banenota rom. Cump.	18.90	Vend.	18.96
Argint roman. Cump.	18.70	Vend.	18.75
Napoleond'ori. Cump.	19.08	Vend.	19.14
Galbeni Cump.	11.20	Vend.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	2.54	Vend.	—
Maref germane Cump.	118. —	Vend.	—
Lire turcesci Cump.	21.49	Vend.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100. —	Vend.	101. —

Nicu A. Popovici
Doctor în drept,
avocat.
Bucuresci, Strada Dionisie 58.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei
administratiunii. In cazul pu-
blicării unui anuntiu mai mult
de odata se face scademēt,
care cresce cu cat publicarea
se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“

„VICTORIA“

Institut de credit și de economii societate pe actii în ARAD.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „VICTOR A“ prin acesta se invită con-
form § 17 din statute la

a XII-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad la 4 Martie 1900 st. n. înainte de amēdi la 10 ore în localitățile institutului
(strada Archiducele Iosif Nr. 2).

Obiecte:

1. Raportul direcțiunei, al comitetului de suprave-
ghere și stabilirea bilanțului.
2. Modificarea § 56 din statute.
3. Deciderea asupra distribuirei profitului curat.
4. Alegerea a 2 membrii în direcțiune.
5. Alegerea comitetului de cenzori.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adu-
narea generală în persoană seu prin plenipotențiați, în
sensul § 22 al statutelor sunt rugați a-și depune ac-

țiile, eventual dovețile de plenipotență la cassa insti-
tutului seu la institutetele de credit și economii „A-
bina“ Sibiu, „Timișiana“ în Timișoara, „B. horēna“ în
Oradea-Mare și „Oraviciana“ în Oravița, cel puțin
cu 24 ore înainte de adunarea generală.

ARAD, 18 Februarie 1900.

Direcțiunea institutului.

Active.

BILANȚ pro 31 Decembrie 1899.

Pasive.

	florinî	cr.		florinî	cr.
Cassa în număr	21837	83	Capital social: 3000 actii à 100 fl.	300000	—
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	6185	77	Fondul de res. al acționarilor	131932.74	
Cambii	1614487	21	„ de pensiuni	17630 25	149562 99
Imprumuturi ipotecari	343703	—	Depuneri spre fructificare	—	1299370 04
Avansuri pe efecte	22447	—	Deposite de cassa	—	6195 83
Casa proprie strada Arch. Iosif Nr. 2 și alte realități	76673	22	Cambii reescontate	—	308089 50
Efecte proprii	17693	81	Contribuție restantă după int. depune- rilor sem. II	—	3274 61
Mobilier	4889.14		Interese transitoare anticipate	—	16349 92
după 10% amortisare	488.91	4400 23	Dividende neridicate	—	1177 —
Diverse conturi debitoare și interese tran. restante	25372 68		Profit transpus din 1898	4664. —	
			Profit net	44116.86	48780 86
	2132800	75			2132800 75

Debit.

CONTUL DE PROFITURI ȘI PERDERI

Credit.

	florinî	cr.		florinî	cr.
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	64993	64	dela cambii	111023	97
Spese:			„ hipotecă	30868	99
Registre, imprimate, lemne, lumină, di- verse	6094.98		„ lombard	1900.46	
Contribuție și 10% dare după inter. de- punerilor	16248.26		„ efectele proprii	547.36	144340 78
Chiria	1000. —	23343 24	Chirie și alte arēndi	—	3084 16
Salare	13685 67		Provisiuni	—	2707 86
Bani de cuartir	1209 98		Venit transpus din 1898	4664 —	
Porto	2037 91				
Competința de timbru	256 59				
Amortisare de mobilier.	488 91				
Venit transpus din 1898:	4664. —				
Venit net pro 1899:	44116.86	48780 86			
		154796 80			154796 80

ARAD, 31 Decembre 1899.

pentru contabilitate:

Oncu m. p.,
dir. executiv,

Direcțiunea:

Raicu m. p.,
secretar.

Dr. Vuia m. p.,
președinte.

Petru Truția m. p.,

V. Mangra m. p.,

Mihaiu Veliciu m. p.,

Ciorogariu m. p.,

I. Papp m. p.,

Karátsonyi m. p.,

Dr. Cioclan m. p.

Comitetul de supraveghiere:

Esaminând contul present l'am aflat corect.

Arad, 21 Februarie st. n. 1900.

Georgiu Popovici m. p.,

G. Feier m. p.,

Vasilie Papp m. p.,

Traian Vațianu m. p.,

Nicolau Marcu m. p.

INSCIINTARE.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare „AURORA“, sunt invitați a participa la adunarea generală a XXVI-a, care va avē
loc Duminecă 18 Martie 1900 la orele 10 a. m. în sala școlii fundamentale populare superioare din Năsēud.

Pentru cazul când această adunare nu s'ar putē ține din lipsa voturilor recerute, prin acesta se convocă tot-odată a doua adunare, care
va avē loc în 1 Aprilie 1900 la ora și locul ficsat, în care vor aduce hotăriri valabile membrii presentii.

Ordinea ăilei:

1. Raportul direcțiunei, și al comisiunei cenzurătoare.
2. Statorirea bilanțului pre anul 1899, distribuirea profitului, darea
absolutoriului pentru anul de gestiune expirat.
3. Alegerea directorului pentru un period de 3 ani.
4. Alegerea alor doi membri în consiliul administrativ pre timp
de 3 ani.

5. Alegerea comisiunei cenzurătoare pre timp de un an.
6. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propunerii
insinuate în sensul statutului.

N. B. Domnii membrii vor primi raportul tipărit în terminul
prescris, prin poștă.

868,2—3.

Direcțiunea.